

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 24. marts 2025

Til udvalgets orientering.

Ifølge aftalen af 19. januar 2022 om ny Fælles Kemiindsats 2022-25 udarbejdes der årligt en kort redegørelse for status over aftalen. På den baggrund fremsendes hermed redegørelse over status for aktiviteter gennemført i 2024. Redegørelsen viser, at implementeringen af aftale om Kemiindsats 2022-25 går efter planen med en række resultater, hvoraf her kan fremhæves fx:

Ansvarlig grøn kemi i en bæredygtig verden

- I 2024 har Miljø- og Ligestillingsministeriet færdigforhandlet en ændring af EU's kviksølvforordning, hvor Danmark har arbejdet for en ambitiøs regulering. Ændringen medfører fx et forbud i EU mod brug af amalgam til tandfyldninger, på nær i særlige medicinske tilfælde. Miljø- og Ligestillingsministeriet har deltaget i forhandlinger og ligeledes arbejdet for ambitiøse reguleringer i forbindelse med Kommissionens forslag til revision af legetøjsdirektivet, detergentforordningen om vaske- og rengøringsmidler og lovpakken "Ét stof, én vurdering", der består af forslag til to nye forordninger om datadeling og fordeling af arbejdet om kemikalier mellem EU- agenturer og revision af RoHS-direktivet om farlige stoffer i elektronik.
- Danmark har arbejdet for og har sammen med ligesindede lande gennem REACH Up samarbejdet sendt brev til den nye miljøkommissær, Jessika Roswall, for at understrege behovet for et eksport- og eller produktionsforbud for kemikalier, hvis anvendelse er forbudt i EU. Et sådan forbud indgik i EU's Kemikaliestrategi, men Kommissionen har endnu ikke fremsat et forslag.

Et giftfrit miljø, sikre fødevarer, sikre danske arbejdspladser og trygge forbrugere – håndtering af skadelig kemi

- Miljøstyrelsen sendte i 2024 forslag om harmoniseret fareklassificering af epoxystoffet EPDA (2,3-epoxypropyl neodecanoate), der bl.a. bruges til overfladebehandling af gulve, til Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA). EPDA vurderes i forslaget at skulle klassificeres for sin kræftfremkaldende virkning i den strengeste kategori, kategori 1. Data, der ligger til grund, stammer bl.a. fra QSAR (computerforudsigelser om sammenhænge mellem stoffets struktur og effekten af stoffet). Der er således ikke blevet anvendt dyreforsøg for at afdække stoffets kræftfremkaldende virkning. Forslaget forventes behandlet i RAC (risikovurderingskomiteen i ECHA) i slutningen af 2025.
- Sammen med de kompetente myndigheder i Nederlandene, Tyskland, Sverige og Norge indsendte Miljøstyrelsen i januar 2023 et historisk omfattende begrænsningsforslag af stofgruppen per- og polyfluorerede alkylstoffer (PFAS) til Det Europæiske Kemikalieagentur

(ECHA). Begrænsningsforslaget omfatter fremstilling, markedsføring og anvendelse af PFAS i en lang række sektorer. Forslaget var i høring i 2023 og modtog mere end 5.600 høringsvar. Miljøstyrelsen bidrager til opdateringen af forslaget på baggrund af informationer givet i høringsvarene, hvilket bl.a. inkluderer ny viden om tonnager, emissioner, socio-økonomiske aspekter eller mulige alternativer.

- Der er blevet udarbejdet udkast til bekendtgørelse om et nationalt forbud mod PFAS i tøj, sko og imprægneringsmidler ved fastsættelse af en grænseværdi for PFAS. Bekendtgørelsen forventes at træde i kraft 1. juli 2025, mens det bliver lovligt at sælge ud af lagerliggende sko, tøj og imprægneringsmidler indtil den 1. januar 2027.
- FN's miljøgeneralforsamling anbefalede i 2022 oprettelse af et nyt videnskabspolitisk panel for sikker håndtering af kemikalier, affald og forebyggelse af forurening. Det nye globale panel skal ses som et supplement til klima- og biodiversitetspanelerne for at kunne dække den tredje planetære krise – forurening. Panelet forventes at blive et uafhængigt panel, der udarbejder tværfaglige, videnskabelige vurderinger, der anviser politiske handlemuligheder. Det lykkedes ikke på møde i juni 2024 at opnå enighed om etablering af et nyt globalt panel. Det forventes at ske på møde i juni 2025.
- Miljøstyrelsens systematiske kortlægninger og risikovurderinger af forbrugerprodukter er et vigtigt redskab til at holde øje med risici forbundet med forbrugeres eksponering for farlige kemikalier fra forbrugerprodukter, som eksempelvis kosmetik, legetøj eller beklædning. Miljøstyrelsen har i 2024 offentliggjort fem undersøgelser med kortlægning og risikovurdering, herunder om pesticider i afskårne blomster, som viste overraskende mange forskellige pesticider men i så små koncentrationer, at de enkeltvis ikke udgør en risiko, og om kemiske stoffer i biocidfri bundmaling til private lystbåde, som viste, at nogle af indholdsstofferne kan udgøre en risiko for forbrugere, hvis der ikke anvendes handsker, når båden skal males. Disse indholdsstoffer kan dog findes i både biocidfrie og biocidholdige bundmalinger. Endelig gennemførte Miljøstyrelsen et projekt om flammehæmmere mv. i tekstiler med elektroniske dele, hvor der ikke blev fundet ulovlige produkter, og selvom der blev fundet urenheder af flammehæmmere i produkterne, var disse til stede i så små koncentrationer, at de ikke udgør en risiko for forbrugere, der bruger tekstilerne.
- Da Temu i 2024 blev en af de mest benyttede onlineshops i EU, har Forbrugerrådet Tænk Kemi brugt meget tid på at teste produkter som legetøj, legetøjsslim og engangsservice fra TEMU og andre platforme uden for EU, hvor der blev fundet udbredt forekomst af uønsket og ulovlig kemi. Kemiluppen fik i 2024 en større opgradering. Både appen og databasen bag blev gennemgribende opdateret og udvidet. I 2024 er der foretaget over 4,6 mio. scanninger med Kemiluppen, gennemført 20 test og undersøgelser, og Forbrugerrådet har været omtalt i 230 pressecitater.
- I 2024 har Fødevarestyrelsen haft 139 opslag om uønsket kemi i fødevarer og emballage på sociale medier. De 78 opslag på Facebook-siden 'Mad med mindre kemi' nåede et samlet antal visninger på ca. 1,6 mio. 61 opslag blev publiceret på Fødevarestyrelsens Facebook og Instagram. Facebook nåede 163.000 visninger, og Instagram nåede 604.400 visninger i 2024.

Et solidt fagligt grundlag – troværdigt, relevant og kompetent forarbejde til en ansvarlig og retfærdig kemikaliepolitik

- I april 2024 har Center for Hormonforstyrrende Stoffer publiceret et større projekt om at identificere nye stoffer med hormonforstyrrende egenskaber, som eventuelt ville være relevant at

spille ind i en reguleringsmæssig proces. En af hovedkonklusionerne i projektet er, at der er udbredt mangel på data om hormonforstyrrende egenskaber, især når det gælder effekter i miljøet. Screeningen af udvalgte stoffer i projektet fandt, at ni af stofferne viser tegn på hormonforstyrrende egenskaber. Resultaterne fra projektet anvender Miljøstyrelsen i det videre arbejde med at identificere og regulere hormonforstyrrende stoffer.

- Videncenter for Allergi har i 2024 haft særligt fokus på årsager til gummikemikalieallergi, optimering af risikovurdering i EU for allergifremkaldende kemikalier og udviklingen i allergi over for konserveringsmidler. Videncenter for Allergi har i 2024 publiceret 31 videnskabelige artikler i internationale tidsskrifter om allergi, risikofaktorer og forebyggelse. Der er i 2024 afsluttet 2 Ph.d.-studier om Børn med atopisk sygdom (astmaeksem/børneeksem) – plejeveje, oplevelser af pleje og familielivets indflydelse og om Håndeksem: Fra molekyllære fingeraftryk til perspektiver i befolkningsvidde.
- DTU-Fødevareinstituttet arbejder på Fødevarestyrelsens projekter: Helhedsvurdering af bæredygtig kost og effekten af behandling og biotilgængelighed, Toksikologiske mekanismeudredning for forbedret risikovurdering af kemikalier og Tarmmikrobiota og effekter af kemiske stoffer fra fødevarer. Projekterne forløber planmæssigt.
- Med henblik på at fremme anvendelse af grupperegulering, hvor det er muligt, påtog Miljøstyrelsen sig at vurdere en gruppe af fire bisphenol A-afledte stoffer med start i 2024. Der er mistanke om, at stofferne, på grund af ligheden i strukturen af molekylet med bisphenol A, kan være reproduktionsskadelige og/eller muligvis hormonforstyrrende i mennesker såvel som i miljø. Udkast til stofvurderingsrapporter skal indsendes til ECHA i 2025.

Håndhævelse – kompetent tilsyn og mærkbare og retfærdige sanktioner

- Miljøstyrelsens Kemikalieinspektions kampagner er tidsbegrænsede stikprøvekontroller på afgrænsede kontrolobjektområder. Områderne skifter fra år til år og prioriteres på grundlag af risikovurdering af tilsynsområderne. I 2024 er der bl.a. gennemført kontrol af PFAS i brandslukningsskum på øvelsespladser (der blev ikke fundet overtrædelser), bly i fiskegrej (der blev fundet overtrædelser i 21 pct. af produkterne, og inspektionen konstaterede, at selv om produkterne markedsføres som blyfrie, så er det ikke altid tilfældet), kontrol af flammehæmmere i elektronisk opvarmede tekstiler (der blev ikke fundet overtrædelser), og en række kontroller på F-gasområdet (medførte 19 beslaglæggelser, en kvotenedsættelse og et påbud).
- Miljø- og Ligestillingsministeriet afholdt i marts 2024 i samarbejde med Sikkerhedsstyrelsen og Legebranchen en konference om status på revisionen af legetøjsdirektivet ”Conference on the revision on Toy Safety Directive”. Her deltog repræsentanter for relevante interessenter i forhold til revisionen, herunder EU-Kommissionen, medlemmer af Europa-Parlamentet, nationale myndigheder, forbrugerorganisationer, erhvervsorganisationer og virksomheder.
- I 2024 har Miljøstyrelsen gennemført en oplysningsindsats om nye forpligtelser for danske virksomheder som følge af revision af CLP-forordningen om klassificering og mærkning. Indsatsen skulle både give et generelt overblik over ændringerne til alle virksomheder og derudover oplyse udvalgte virksomheder, som i særlig høj grad bliver påvirket af revisionen, mere målrettet. Hovedbudskabet var, at der er store ændringer af EU-reglerne på vej, som har betydning for alle virksomheder, der producerer, importerer og forhandler færemærkede produkter, men at der er hjælp at hente hos Miljøstyrelsen.

Vi arbejder på forberedelsen af kemiindsats efter 2025, og jeg vender tilbage herom, når vi nærmer os.

Magnus Heunicke

/

Henrik Søren Larsen